

Виходить у Львові
що дні (крім неділь і
гр. кат. свят) о 5-й
годині по полуночі.

Редакція і
Адміністрація: улиця
Чарнецького ч. 12.

Письма приймають ся
лиш франковані.

Рукописи
звертають ся лише на
задрібнене жданіє і за злодії
жданіє оплати поштової.

Рекламації
невашечатані вільні від
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Сойм краєвий.

На вечірнім засіданні сойму дні 15 с. м. вела ся насамперед дискусія над звітом комісії банкової в справі зміни статута банку краєвого і прискорення будови публичних будинків. Комісія вносила зміну деяких параграфів статута, котрі розширили би для банку можливість уділяти довголітніх позичок амортизаційних в облігах комунальних також фондови краєвому і підприємцям будівель та інших робіт публичних. Дальше вносилася комісія, щоби сойм поручив Виділові краєвому доопільнувати скорішого як доси поступу в будові будинків, потрібних на поміщення урядів і публичних заведень в нашім краю, ділаючи в порозумінні з банком краєвим, та щоби приготовив на найближчу сесію внесення в справі улекшення будови потрібного числа школ.

В дискусії над сим звітом промавляв перший пос. др. Олесницький і домагався, щоби банк уділяв довголітніх позичок амортизаційних в облігах комунальних також на будову церквів і костелів та будинків парафіяльних. В тім дусі поставив він також і відповідну резолюцію. — Член Виділу краєвого доктор Верещинський заявив, що се зі взгля-

дів правник есть неможливе. — Пос. о. Пастор підпор резолюцію д-ра Олесницького. Остаточно ухвалено внесення комісії, а відкинуто резолюцію д-ра Олесницького.

В залагодженню внесення комісії податкової в справі проєкту міста Львова о наданні права побирати оплати громадські від спадщин в користь місцевого фонду убогих ухвалив сойм резолюцію, визиваючу правительство, щоби прискорило видання закону державного що до оплат від спадщин в тім напрямі, щоби більші міста, особливо же Львів, могли користати з того закону. — Опісля полагоджуючи внесення посла Фрухтманна, ухвалив сойм завізвати правительство, щоби як найскоріше зарадило бракови судейських сил при найвищім Трибуналі касаційним у Відні через системізоване і обсаду достаточного числа радників двору при найвищім Трибуналі і перестало покликувати радників вищих судів у Львові і Кракові.

Відтак ухвалив сойм без дискусії закон о обовязку власителів домів в Тернополі будувати канали домові, сполучати їх з каналами місцевими і о правах громади міста Тернополя побирати такси за то сполучене

Внесене пос. Гурика в справі відповідного поміщення уряду книг гарнитур при суді в Стапиславові передав сойм на внесене комісії адміністративної Виділові краєвому до роз-

слідження і предложені звіту на найближшій сесії. По сім ухвалив сойм завізвати правительство, щоби прискорило введені необхідних уліпшень в Криниці.

В залагодженню внесення пос. о. Пастора ухвалив сойм завізвати Виділ краєвий, щоби предложив на найближшій сесії внесення: 1) о розширеню круга діланів бюро меліораційного на проектоване і виконане водопроводів і каналізації в громадах сільських; — 2) о виготовленню і установленню в бюро меліораційного окремих сил фахових до проектовання і виконання каналізації і водопроводів. Наконець приняв сойм до відомості звіт Виділу краєвого о бюрах посередництва праці.

На засіданні сойму з дня 16 с. м. перед полуночю мотивував пос. др. Олесницький своє внесене в справі завізвання правительства, щоби зарядило у вартах зелінниць державних всіхдін Галичини святковане свят руского обряду. Передано комісії зелінничій. — По сім приняв сойм до відомості звіт о лісовій школі у Львові і розпочала ся широка дискусія над внесеним комісії адміністративної в справі покривання домів матеріалом безпечним від оглю. Комісія предкладала: 1) Установлене на ту ціль краєвого фонду позичкового для презентації повітових; — 2) фонд той має вносити 1,500.000 К; — 3)

10) місто. Але чи то буде Дюлот, чи може Горішнє місто? Вибір припав на Дюлот. Акції Горішнього міста упали дуже, але й акції Дюлота не дуже пішли вгору.

Коли я в 1883 р. приїхав до Дюлота, стояло важе мале містечко при споді стрімкої скалистої візкини, що піднимала ся на 150 метрів в гору. Доми стояли розкинені коло одного отвору в тій скалистій стінці, межи нею а берегом озера. Я тішився тоді, що не купив тих льотів місцевих, бо там на тім вузоньким краєчку землі чай не могло зробити ся велике місто. Я був, бачите, сліпий, так як і дев'ять-десять і дев'ять процентів всіх Европейців, що прийшли до Америки. Один процент розбогатів. На жаль мене в нім не було.

Із Сент-Паль хотів я перед кількома неділями поїхати до тих великих покладів руди в північній Міннесоті, звідки фабрики зеліза і сталі в Чікаго і Штітсбурзі та взагалі велоди в північній часті Сполучених Держав беруть свій сирий матеріал. То найбільші поклади руди на цілім світі, бо на такім куснику землі, що займає 70 англійських квадратових миль, лежить 500 мільйонів тон зелізної руди, а треба знати, що від того часу, коли тут копали відкрито, вісімдесят роках отворено, вибрано вже 250 мільйонів. Дорога з тих копалень, чи з Сент-Паль або з Чікаго або з звідки небудь в Сполучених Державах іде через Дюлот. Я нерозумний повинен був то знати вже в 1883 р. Дюлот мусіло стати найважнішим місцем вивозовим для зелізної руди, а може й саме повинно було статися осередком великого промислу зелізного. Але тоді цілі край, через котрий я пере-

їхав зеліницею, так був пустий і опущений, було там так мало осель і такі нуждені, що всякі фантастичні мрії будучності щезали від сумної теперішності.

В моїй найновішій подорожі мав я до вибору три зелінниці із Ст. Паль до Дюлота. То важе само може бути доказом незвичайного розвою обох міст і краю поза ними. Я положився спати у спальнім вагоні великої північної зелінниці і на другий день рано став на Дюлот. Величезний дворець а довкола него великі, многоповерхові domi, величаві готелі; на улицях такий великий рух як в Ст. Паль. А може то мій поїзд стоять в Ст. Паль і я все це там? Тото величезне місто то чай не Дюлот.

— Yes, Ser, tha's Duluth¹⁾ — відповів мені інспектор копальні Массабе, котрий ждав на мене на двірці і повів по місті. Електричні поїзди євищуть улицями довгими на мілі і сподом поїдуть побережні скали, котрі так стрімко піднимаютися, що ледви можна по них вилізти. А мимо того в тих скалах вирубані тераси і стоять на них доми побіч себе або й одні над другими. Дахи долінних стоять під порогами горішніх а приступ можливий лише по стрімких деревляних сходах або драбинах, але до міста сходилося таке множество людей, що навіть і сі скали використано під будівллю. Ох мої уділи дюлотек! Кілько би они нині були варті!

Впрочім в сих до скал причіплених деревляних бараках проживають лише самі робітники.

¹⁾ Се сер, дат'є Дюлот — так пане, то Дюлот.

з того фонду будуть уділяти ся безпроцентові позички на 10 років: а) на позички, заручені громадами для убогих жителів по селах і малих місточках; — б) на основуване складів глиняних і цементових дахівок; в) на вироб дахівок цементових. — Пос. др. Король висказав сумнів, чи предкладані зміни закону будівельного принесуть яку користь, бо було вже богато законів будівельних, маючих охоронити від огню, а не помогли нічого. Тай будинки, криті дахівкою, можуть згоріти, як то було в Золочеві і Новім Санчи. Примус той викличе на селі велике отримання, бо селянин не має на то фондів. Наконець заявив бесідник іменем своєї партії, що противить ся зміні §. 20 закону будівельного з 1899 р. — Против примусового покривання дахів матеріалом безпечним від огню заявили ся також пп. Стапіньський, Бойко і Цінський. На вечірнім засіданні вела ся відтак над сею справою спеціальна дискусія і остаточно ухвалено проектовані закони лиш з малими змінами і внесення комісії адміністраційної.

Комісія шкільна радила над внесенем п. дра Олесницького в справі зміни закону о мові викладовій в школах середніх і о закладанню нових школ середніх з рускою мовою викладовою і заявила ся против зміни закону і против основування нових руских школ середніх.

Вісти політичні.

Положене на Угорщині. — Події в Росії. — Вибір норвезького короля. — З балканського півострова.

В суботу утворила ся на Угорщині нова партія політична під назвою угорської партії конституційної, котра опирає ся на основі уго-

ки, що працюють в безчисленних доках рудових і вуглевих, в збіжевих шпихлірах, складах дерева, фабриках, гутах та ливарнях, які настали в Дюлют за послідніх п'ятнадцять років. Ті „густлери“, котрим пощастило ся і котрі в згадані часі стали маючими людьми, коли вже не міліонерами, мешкають на скалистій віжині, де є прекрасна променада, Терас Бульвар, що тягне ся 12 кілометрів далеко, а з котрих видно в споді безконечну площу озера з пристанню, де великий рух. Щоби сюди дістати ся на гору, скористали ми з лінівової зелінниці, котра витягає не лише людей, але й товари, вози з набором, повози і т. д. Вози заїжджають просто з улиці до вагонів сеї зелінниці а она їх тягне в них на гору. Дальше на північ, в ярі на віжині, лежить торговельне місто а довкола него, головно над берегом озера, видно величезні шпихліри бовдури великих фабрик, цілій ліс маштів, в пристани, котра обертає що року многими мільйонами тон всіляких товарів.

Але бо то й пристань! Над всіма озерами нема другої такої. Впоперек західного кінця Горішнього озера розложилися як коло північного та і полудневого озера дві скалисті запори, мовби то їх тут умисно поклали людська рука, щоби забезпечити пристань від страшних весняних і осінніх вихрів, які викликають зрадливі бурі на сім морі солодкої води. В сих скалах, ніби природних фільтролах, попробовано переїзді, а кораблі з Чікаго, Детройт, Мільвок, Клерленда і з Буффало, віддаленого майже на 2000 кілометрів, заїздять безпосередно до величезних доків, побудованих тут товариствами для зелінниць робіт і добування руди.

Впоперек через західний кінець озера або радше через усті ріки Ст. Люс до озера тягне ся міст, а дальше в горі ще другий з Дюлют до другого берега, а на рівнині, що там розтає ся і де давнішими роками були багна, по-

ди з 1867 р. Нова партія складає ся з двох груп, т. зв. старих і нових десидентів, значить ся послів, котрі виступили з давної ліберальної партії. Одна з тих груп, старші десиденти, стоять під проводом гр. Андрашого, а друга, нові десиденти під проводом пос. Надя. Ся послідній група відбула в суботу своє посліднє засідання, на котрім ухвалено однодушну заяву, котра постановляє злучити ся з групою графа Андрашого. Нова партія в нічім не зміняє ситуації, бо як показало ся, авт. т. зв. народна партія (клерикальна), авт. партія ліберальна не будуть нової партії підпорядковані і она буде мусліла держати ся коаліції.

Угорське правительство забирає ся енергічно до опорних урядників комітатових. Як з Будапешту доносять, явила ся в суботу перед полуднем в комітатовім будинку у засундованого старшого потаря комісія, вислана міністерством справ внутрішніх, щоби зробити перевізю в діловодстві і господарці грошевій. Єсть то викопане однот з тих постанов, які правительство ухвалило против опорних комітатів.

Здає ся, як коли-б в Росії приходило поводи до успокоення. Розважніші інтелігентні круги організують комітети, котрі мають заняття з удержанням спокою і порядку. В Києві утворила ся конституційна партія, котра з такими самими партіями в інших сторонах полуднево-західної Росії має старати ся о переведене реформи на основі конституційного міфесту царя.

Для заведення воєнного стану в Царстві польськім суть характеристичні дві послідні заяви, для зрозуміння котрих треба знати, що Поляки вину застосовані конституції в Царстві польськім зваливали на намову пруського правительства. Отже німецький генеральний консул у Варшаві оголосив у варшавськім Slowi следуючу заяву:

бачив я тепер друге велике місто, також зі шпихлірами і величезними доками та з бовдурами, з котрих піднимаються чорні хмаридиму. Що то? Чи якийсь привид? Чи Дюлют поза границею держави на Вісконзенськім березі?

То Суперіор — пояснив мені мій провідник. Отже з Суперіор зробило ся також місто? Та й не одно, а три: Суперіор, західне Суперіор і полудневе Суперіор! Хто знає, чи за яку десятку років місто се не стане більше як Дюлют. Оно вже й прилагодило ся на міліонове місто, лише очевидно поки що брак міліонів. Сто квадратових кілометрів розділено на улиці, бульвари, площі і парки, а хто хоче там оселіти або побудувати фабрику, тому дають як найкористніші угоди, бо одна справа двигає другу. Місце під будову серед пустару не багато варге. Коли же по обох боках стоять доми, то ціна стає в троє і четверо більша. Для того можна періоді два місяці під будову дешево пустити. В Америці називають то „ліберальною міською політикою“.

В той спосіб забезпечило собі Суперіор н. пр. великі шпихліри збіжеві з торговлею кількох мільйонів бушлів, бо Міннесота то найбогатша в збіжжі держава в Америці і дає найбільші землі; Суперіор одержало доки вуглеві, що можуть змістити в собі два мільйони тон; славні пароходи, прозвані „хребтами китів“ (Whale back), що плавають по озерах, будують в Суперіор; в тартаках виробляють богато мільйонів стіл будівельного дерева, а вінцем всего то величезні рудові доки, котрі тут побудувала велика північна зелінниця.

Щоби то все побачити, поїхав я до Суперіор. Електрична зелінниця перебігає з Дюлют дорогою межи скалами а берегом озера двадцять кілометрів за чверть години.

(Дальше буде).

„Подавані в різких часописах вісти, що Німці мають вступити до Польщі, що ведуться дипломатичні переговори в справі занять деяких частин російської держави, і що правительство німецьке старалося впливати на становище гр. Віттого супротив бажань проживаючих в російській державі поляків, суть съмілою видумкою без всякої основи. Від многих літ не було межи німецьким а російським правителством виміни гадок що до справи польської“.

Тепер же наспіла слідуюча телеграма з Петербурга: „Правительств. Вестнік“ запечечує в статі чутку, мовби то зарядження в Царстві польськім були спонукані сусіднimi державами і мовби означали покинене засад мініфесту з 30 жовтня та мовби наконець були видані в цілі доведеня до роздору межи Росіянами а поляками. Всі tot чутки суть безосновні. Статня оправдує видане тих заряджень, вказуючи на то, що трудно з'орієнтувати ся в сепаратистичних стремленях в Польщі в змаганнях до польської автономії, котрі мають на цілі довести до повного адміністративного і законодатного розділу Польщі від держави. Того рода жаданя, котрі без сумніву виявлено зі сторони сепаратистичних партій, прямують до відбудовання Царства польського і повного усунення російських законів з Польщі. Судьба поляків не може рішати ся, заким уконституує ся дума: Що до управильненя справи польської мусить бути виелухане міністрою народу російського. Удержане воєнного стану зовсім не було спонукане бажанем відобрести полякам признані права, лише виключно конечностю недопущення подій, котрі зі становища вищих інтересів держави не можна стерпіти. Воєнний стан буде знов знесений, скоро лише настане спокій.“

Норвегія має вже короля, Гакона VII. На засіданні стортінгу відчитав президент слідуючу відповідь кн. Кароля данського: За приволенем моого вітця приймаю вибір на короля Норвегії, прибираю ім'я Гакона VII. а синові надаю ім'я Оляфа. Жена моя і я молимо Господа Бога о благословенії для норвегського народу, котрого славі і могучості хочемо присвятити наше життя. — Потім вінс президент оклик в честь короля і на тім засіданні закінчено. Нині має явити ся в Копенгагзі депутатія, котра вираного короля має забрати з собою до Норвегії.

Приготовлення до демонстрації флоту проти Туреччини вже скінчилися. В суботу зібрано командантську флягу з корабля „Тегетгоф“ в Шолі і вивішено її при гуку 17 вистрілів арматних на командантськім кораблі „Санкт Георг“. Всі кораблі воєнні мають, як вже звістно, зійтати ся в порті Пірею. Після найновіших диспозицій корабель „Сігетвар“ має поплисти до Пірея просто через канал Суеский. Порта все ще не дала доси ніякої відповіді на ноту амбасадорів, але в міродах дипломатичних кругах все ще сподіваються, що султан в послідній хвили показається по-датливим.

Н о в и н к и .

Львів, дія 20 падолиста 1905.

— Ц. к. краєва Рада шкільна іменувала управителями 2-класових шкіл: Йос. Стефанського в Грініці і Саву Мельника в Дулибах; учителями (-льками) 2-клас. шкіл: Ом. Макогонську в Тучні і Марію Андрейовську в Васильківцях; учителями (-льками) 1-клас. шкіл: Веням. Мотовського в Баби-

Товариство взаємного кредиту

„ДНІСТЕР”

створишене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові,

Ринок ч. 10, дім „Просьвіт“.

приймає **ВКЛАДИ** до опрощенования на 4% і оплачує за вкладчиків податок рентовий від процентів; для опадження коштів посилки можна присилати гроши чеками П'ядниці поштової; вкладати може кожий, навіть і не член; на ждане звертається **ВКЛАДУ КОНДОГО ЧАСУ** навіть без виповідження (за есконтом).

ПОЗИЧКИ удаляє „Дністер“ своїм членам на 6%; сплату гіпотечних позичок розкладається до 15 років; при 30 ратах $\frac{1}{3}$ -річних вносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагається першої гіпотеки або доброї поручності.

На парцеляцію і купно більших общаїв треба звертатися за позичками до „Дністра“, членами можуть бути тільки члени обезпечені в „Дністрі“.

ЧИСТИЙ ЗИНСИК розділяє межи членів якож дивіденди від удаїв і на добродійні цілі. — Дотепер удаїв „Дністер“ на церкви, бурси, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Тов. кредиту „Дністер“ з днем 31-го грудня 1904:

Вкладки	1,783.673 К	Позички удаїні	1,616.402 К
Удаї членські	139.117 К	Цінні папери	123.627 К
Фонд резервові	26.576 К	Льокаций	169.456 К
		На рахунку бім.	81.968 К

Інсерати

принимає

Агентство
ДНЕСТЕРІВ
С. Соколовского
Львів, Гасмана ч. 3.

5 корон і більше денної зарібку 5 корон.

Товариство машин трикотових до роботи домашньої пошукує осіб так мужчин як і жінки до робіт трикотів на нашій машині. Проста і скора робота домова через цілий рік. Наука приготовляюча непотрібна. Віддалене не має впливу. Роботи продаемо.

Товариство машин трикотових до роботи домашньої
ТОС. Г. ВІТТІК і Сп. Прага, Петерсілья 7. I.—469.

Головна агенція АНВІКІВ

С.І. СОКОЛОВСЬКОГО

У Львові, пасаж Гавсмана ч. 9,
приймає пренумерату і оголошення до всіх дніве-
нників краївих і заграничних.

До „Народної Часописи“ і „Газети Львівської“ може
представляти оголошення виключно лише ся агенція.

З другарні В. Лозицького, під зарядом І. Недолада. — (Челепола ч. 527).